

Форостюк І. В., *к.пед.н., доцент*
кафедри іноземних мов професійного спрямування,
Національний університет харчових технологій

Кейс-метод як сучасна технологія викладання іноземної мови професійного спрямування

До списку складових освіти сучасної людини обов'язково включається здатність володіти іноземною мовою. Тому викладання англійської мови студентам закладів вищої освіти залишається наразі актуальним питанням. Концепція розвитку англійської мови у сфері вищої освіти зазначає, що «Україна визнає...англійську мову як ключову компетенцію в умовах інтеграції та глобалізації економіки, інструмент міжнародного спілкування, засіб приєднання до європейського освітнього, наукового та професійного простору, умови ефективної інтеграції та фактору економічного зростання країни» [2]. Необхідність отримати знання і практичні навички у даній області розуміють не тільки викладачі університетів, але й самі студенти, які сьогодні очікують отримати в результаті навчання такі знання, що дійсно допоможуть їм у майбутньому працевлаштуванні. Ця мета піднімає мотивацію майбутніх фахівців до вивчення іноземних мов, і особливо англійської, і в той же час підвищує їхні вимоги. Викладачам необхідно використовувати сучасні методи, які допомагають пов'язувати академічне навчання з практикою.

У процесі формування іншомовної компетентності студентів серед різноманітних методів викладання ми виділяємо метод кейсів, якій, на нашу думку, є одним з тих методів, які допомагають досягати поставленої мети.

Вперше метод ситуативного аналізу, або кейсів, був розроблений Гарвардською бізнес школою. Згодом він поширився як за кордоном, так і в Українських вищих навчальних закладах, але був пов'язаний із методами управління бізнесом Ці питання висвітлювали А. Джеймс, Р.К.Джин та М.Р. Ліндерс. П. Дейл у роботі в The Internet TESL Journal (2002) аналізує різні типи кейсів. Загальні поняття, методологію, типи кейсів та процес становлення цього методу в Україні розглядають Ю. Сурмін та Е. Міхайлова. О. Бурба, Н. Денісова, Т. Смолянська розробляють каталоги навчальних кейсів та ситуативних вправ в галузі «Державне управління».

Ми вважаємо, що дослідження можливостей використання метода на заняттях з іноземної мови висвітлено недостатньо. Особливо результативним, на нашу думку, він може стати у процесі вивчення іноземної мови професійного спрямування виходячи з того, що мета викладання фахової іноземної мови пов'язана з певними господарськими галузями і спрямована на опанування спеціальної іншомовної лексики.

Як зазначається у загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти, у плані комунікативної компетенції цей вид навчання концентрується на певних лексичних полях лінгвістичного компонента (наприклад, презентація та опис) і деяких соціолінгвістичних нормах [1, с. 204].

Ю.П. Сурмін у своєму дослідженні case-study методу виділяє кілька типів, що визначаються відповідно до їхньої функції. Це навчальний, виховний, тренувальний, аналітичний, дослідницький, систематизуючий та прогностичний [3, с. 21].

Кейс-метод у викладанні іноземної мови використовується для того, щоб помістити студентів у симульовані ситуації, пов'язані із їхнім основним предметом навчання. Мета – мотивувати їх говорити іноземною мовою під час вирішення проблем, які студентам цікаві [6], або пов'язані із майбутньою професією. Ми вже описували використання кейс-методу у роботі з майбутніми фахівцями у сфері туризму та готельної справи [4]. Зазначені спеціальності багаті на різноманітні теми, які можна розглядати під час занять із залучанням кейс-методу.

Викладач, що використовує даний метод, повинен проводити певну підготовчу роботу, яка ускладнюється необхідністю залучати суто професійний матеріал інших спеціальностей, але виводить роботу на суміжні професійні грані, які потрібні студенту у його майбутній професії.

Спочатку надається необхідний лексичний матеріал та проводиться ознайомлення з проблемою в цілому, виділяється головне питання та формулюються пропозиції, що висувуються групами студентів. Запропоновані рішення аналізуються та вибирається найбільш оптимальне. І під кінець діяльність оцінюється студентами і викладачем.

Така робота найбільш ефективно проводиться зі студентами з середнім та високим рівнем володіння іноземною мовою. Однак, оскільки є можливість використовувати домашні заготовки, то у роботі можуть приймати участь студенти різних рівнів. Представники гуманітарних спеціальностей, як, наприклад, зазначена нами спеціальність «Туризм», можуть використовувати розроблені ситуації, що пропонуються деякими підручниками. Студентам технічних спеціальностей складніше: майже немає готових завдань і в той же час доводиться розібратися в малознайомих професійних ситуаціях, оскільки іноземна мова викладається переважно на перших курсах університетів, коли предмети професійного циклу ще попереду. Така ситуація, на жаль, негативно впливає на практику використання методу кейсів і на результат опанування іноземної мови професійного спрямування у закладах вищої освіти. У даній ситуації підходить навчальний тип кейс завдань. Такий тип занять допомагає опанувати як лінгвістичну компетенцію, а саме лексичну - знання і здатність використовувати мовний словниковий запас, так і прагматичну – функціональне використання опанованої лексики [4, с. 148].

Дослідники кейс методу зазначають важливість підтримки командного духу під час проведення кейсу – це може підвищити рівень кінцевого результату. Також необхідно чітко розписати план перебігу кейсу, розподілити ролі. Під час проведення презентації обґрунтовується необхідність задіяти як можна більше учасників, надаються схеми розподілу ролей в презентації [5,с.5].

Таким чином можемо зробити висновок, що кейс метод за своєю природою є інтенсивним методом, має хороші перспективи застосування у процесі викладанні іноземної мови студентам вищої школи, в той же час,

вимагає ретельної творчої підготовки як викладачів, так і студентів. До участі у кейсах можна залучати студентів різних рівнів, однак найбільш результативна робота відбувається на середньому та високому рівнях володіння іноземною мовою. Серед недоліків можна зазначити ситуацію недостатньої професійної підготовки студентів молодших курсів, на яких зазвичай викладається курс іноземної мови професійного спрямування.

Очевидно, що питання використання методу та розробки цікавих кейсів для студентів різних спеціальностей потребує подальших теоретичних та практичних розробок.

Список використаної літератури

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Про концептуальні засади державної політики щодо англійської мови у вищій освіті : Наказ міністерства освіти і науки України від 26 квітня 2019 р. № 537 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/doradchi-organi/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi-2019> (дата звернення: 03.02.2020).
3. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник НАДУ*. 2015. №2. С. 19-28.
4. Форостюк І. В. Використання кейс-метода на заняттях з англійської мови з майбутніми спеціалістами в сфері туризму. *Вчені Записки Таврійського національного університету ім. В. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 30 (69). № 2. Ч. 1. 2019. С. 146-149. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2019.2-1/26> (дата звернення: 01.02.2020).
5. Brattseva E. F., Kovalev P. The power of case study method in developing academic skills in teaching Business English (time to play). *Liberal Arts in Russia*. 2015. Vol. 4. No. 3. С. 234-240. DOI: <https://doi.org/10.15643/libartrus-2015.3.7> (дата звернення: 02.02.2020).
6. David Thomas Case studies for ELT: a source of motivation. *Approches pratiques de l'enseignement des langues de spécialité*. Vol. XXII. # 2. 2003. P. 59-37. URL: <https://journals.openedition.org/apliut/3730?lang=en> (дата звернення: 02.02.2020).